

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyezer 20 Hl,
minden következőnél 16 Hl-ér.
Nyitár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, december 17.

Mai számunk főbb közleményei:

Bírák és ügyészek a miniszteriumban.
Az aradi rendőrség a pornográfia ellen.
Ujabb gőjtelmes gyilkosság Berlinben.
Uri fiatal emberek betörőbandája.
Fordulat a bankjavaslat ügyében.
Térlet-nyitás.
Különös esküvők.
Egy rendőrtisztviselő bünel.
A király és Barth Lajos.
A halál utján.

Nagy Emilék szabadsajtója.

Nagy Emil: A behívott bírák programjában nem találja a sajtótörvény reformját. Addig nem lesz ebben az országban rend és munka, a míg néhány jött-ment ember alávaló támadásának ki van téve mindenk. A sajtóbírók elé nem lehet menni, mert a sajtó ellen csak ölés, korbács és pofonvágás segít. Beismeri, hogy a kérdés darársfészek, de a miniszter nem tehet szebbet, ha azt az erköcsi anarchiát, a melyet a sajtó képvisel, letiporja.
(A képviselőház mai üléséből.)

A koalíció egyik oszlopa, a politikai érvényesülés eszközeiben egyáltalán nem válogatós Nagy Emil mondotta szónoklati remekmüből idézzük ezt a néhány sort. A retorika eme szörnyszülöttének bábájáról azt hihet-

nénk, hogy átaludta azt a néhány hónapot, amely a koalíció széttűlése óta eltelt. Pedig nem aludta át; jól emlékezünk rá, hogyan szerepelt néhány hete is, amikor a híres Eszterházy-pörben a Bán Agoston ügyvéd-társa által nehezen kikapart gesztenyét mindenáron ő szerette volna elfogyasztani. Es épen a jóhiszeműsajtó, a naiv ujságírók segítségével, akik egy világért se gondolták volna, hogy Nagy Emil helytelenül informálja őket egy kartársa terhére.

Mi tehát tudjuk, hogy a koalíció gyöngye egyáltalán nem szundikálta át ama pár hónapot, amely a mármár vigasztalannak tetsző koalíciós éra szerencsés kimulása óta a liberalizmus hajnalhasadásáig eltelt. De ugy látszik ő azt hiszi, hogy az ország közvéleménye még mindig abban a mély álomban tesped, amelybe a koalíció erőszakos Svengáliai belehipnotizálták. Ha nem így gondolkoznék, akkor nem merészkedett volna a parlament, az ország plénuma előtt olyan kulturmentes, alantjáró gondolkozásra valló nyilatkozatot tenni, amelyért a romlott koalíciós korszakban tapsvihar és görögtűz dukált.

Hiszen megértjük mi az eltemetett kor szánalmas lovagjainak fogcsikorgatását a sajtó ellen. Ezek az urak úgy érzik, hogy a sajtó „tul-tengő” szabadsága nélkül még ma is ők vájkálhatnának a hatalom adta javakban, amelyekkel minden lelkiis-

mereti furdalás nélkül éltek vissza félévtizeden át. Ismert rövidlátásuk, a düh okozta vakságuk miatt nem fedezik föl azt a materiális igazságot, hogy a koalíciónak, ennek az összetételében erkölcstelen társaságnak föl kellett puffadnia, szét kellett mállania, mert megalakulásakor magában rejtette a széttűlés csiréit. Ezek a súlytalan kicsi politikusok a kielégítetlen boszu lihegő hangján kiáltják a sajtóra: „letiporni!” És mindez azért, mert a sajtó gyakorta megzavarta a politikai halászegények hálóit, tollhegyre szurva befejezett panamáikat, vagy megakadályozva gyanus üzleteiket. Am ez még nem szolgálhat okul a sajtó megrendszabályozására. Ha más indok nincs, akkor hagyják békében Nagy Emilék a szabadsajtót. Azt mi is állítjuk, s vallja velünk együtt minden liberális sajtóorganum, hogy a korrump sajtót igenis meg kell zabolázni, a tisztességtelenséget ki kell rekeszteni a közérdekért, a közélet tisztaságáért, a nagy eszmékért dolgozó és az ősi tradíciók fénysugarától megvilágított uton haladó, nehéz munkában görnyedő tisztességes munkások soraiból.

Neveltséges volna az az állítás, hogy a sajtó működésében nincs kifogásolni való és közöttünk is ne lennének olyanok, akik visszaélnék a toll hatalmával. De Nagy Emil urámék tegyék a kezüket a szívükre (vagy a zsebükre?) és mondják meg: van-e

Büntársak.

Írta: Kanizsal Ferenc.

(A fiatal házaspár ebédel ül. A szomszéd szobából behallatszik a bölcső telogatása, meg a dada babusgatása, melylyel a rakoncátlan kicsikét altatja.)

Az ember (hogy épen szóljon valamit): Nem kerestett senki?

Az asszony (kurtán): Igen.

Az ember (a levelet kanalazza, de közben a felesége arcát fürkészi): Részkedvűnek látszol.

Az asszony (rákönyököl az asztalra; tenyere közé fogja a fejét és belebámul a levegőbe): Megmondtam, ugy-e, hogy ugy vagyok.

Az ember (leteszi, vagy inkább leejti a kanalat): Tréfás.

Az asszony: A mult héten még nem voltam benne bizonyos, de most már igen. Én csak tudom.

Az ember: Lehetetlen.

Az asszony: Hát pedig ezt hiába tagadod.

Az ember: Hm. Ejnye.

(A szakácsné behozza a marhahúst, a mártást és kimegy.)

Az ember (mésről akar beszélni): Talál-

koztam az utcán Stolnickynéval. Kétségbeesítő kalepot láttam a fején. Csuda, hogy a suszterinasok nem futottak utána.

Az asszony: Ne fecsegy. Egyél inkább.

Az ember: Igen. (Pár falatot eszik. Bort tölt és a poharat a napfény elébe tartja.) Ez megint másfajta bor. Melyik vendéglőből hoztad?

Az asszony (ingerülten): Mit tudom én.

Az ember (azon igyekszik, hogy legalább arra a negyedórára, amíg az ebédlő tart, elodázza a vihart. Aztán utána az özönviz, mert elszökik a kávéházba): Készítted ki eszére, drágám, a szmokingomat. Fekete nyakkendő. Gombos fekete cipő. Színházba megyünk és kint vacsorázunk.

Az asszony: Neked csak a mulatságon jár az eszed. Ti férfiak vidáman éltek és szerencsétlenül teszitek az asszonyokat.

Az ember: Már megint általánosítasz! Mi közöm neked a többi férjhez és a többi feleséghez. Én csak a magam háza előtt sóprök és mondhatom, nincs más törtévésem, csak az, hogy te boldog légy. (Kis pátozzsal): Ezért cepelem a igát reggeltől estig. Csak ezért. Nem magamért. (Hangsúlylyal.) Nekem nincsenek igényeim.

Az asszony: (dacosan elfordul): Eh!

Az ember: Éles drágám — Nem szabad félreértened. Sokkal régebbi barátok vagyunk, hogyszem félreértésekre leheszünk berendezve. Itthon, a négy fal közt, boldog vagyok. (Kéves meggyőződéssel): Ha én itthon betesszem magam mögött az ajtót, kizártam a nyomomba futó, belém csimpaszkodó gondokat, álmokszagokat és bánatokat. Csak itthon vagyok boldog. Itthon minden olyan szép és jó. A feleségem. A kis fiam.

Az asszony (kenyérből kis gombócokat gyúr): Tudom. Csak enni és aludni jár az eszed.

Az ember: Ez igaz, szívem és éppen ez a szomorú. Helyesebben azt kellett volna mondanod, hogy csak enni és aludni járhatok haza. Nem járok, hanem csak: — járhatok. De nem panaszképp említem. Isten ments! En szívesen dolgozom, küzködöm, verejtékezem. És ezért van az, hogy ugy eszem, mint a király, ugy alszom, mint a püspök; de ugy élek, a teremtsit, mint a kutya. (Lopva az órára pillant.) Ha én csak egy órácskát tölthetnék idehaza, napközben. (Megyomja a villamos csengőt.) Ez a szakácsné azt hiszi, hogy ráérek bevárni az ő hosszadalmas tálalását. (Nagyon szeretne már a jó, biztos kávéházban üldögélni.)

olyan foglalkozás, ahol gazembereket ne találunk? Találunk-e olyan társadalmi réteget, ahol kapzsi teremtések ne csorbitanak a tisztesség tekintélyét? Ez ma már olyan törvényszerű köztudat, amelyet csak az elfogultság okozta vaktság nem akar meglátni.

Kétségtelen, hogy az új sajtótörvényt hamarosan elkészítik és megnyirbálják a sajtó hatalmát. A munkapárt és a szabadelvűség szent jel-szavaival hódító kormány remélhetőleg nem akceptálja a nagyemilék eldurvult felfogását és kicsinyes érdekért nem törik le a legnagyobb alkotmánybiztosítékot: a sajtószabadságot. Hogy a sajtó-irányzatok megváltozzanak, hogy teljesen kifogástalan legyen a sajtó működése, azt drákói szigorral se lehet elérni. Ahhoz a törvéynél nagyobb erejű hatalom kellene: — a közélet teljes megtisztulása. Világszerte tombol a közéletbe befurakodott szennyes áradat, s ez elől a magyar politikai, meg társadalmi élet sem tudja magát elbátyázni. Amíg ez a tisztátalan áramlat egy nagy evolúció tüzeiben el nem vonul fölöttünk, addig vaserejű törvényparagrafusokkal csak megfojtani lehet a sajtószabadságot, de teljesen megjavítani nem. Ezt nem szabad figyelmen kívül hagyni azoknak, akik a hatalom éles késével ki akarják operálni a sajtó testéből a sebeket. Az ügyetlen professzor keze alatt könnyen meghal az operációs asztalra fektetett beteg. S amikor aztán szükség lehet rá, amikor sötét időben áhitozzák a teljesen szabad sajtót, akkor keservesen megkönyezhetik a két balkézvel véghezvitt operációt, amelynél Nagy Emilék asszisztáltak. De bizonyos, hogy akkor újból találkozunk a nagyemilékkel. Ott lesznek ők újból a fórumon és ordítva szidalmaznak azokat, akik „hatalmi vágyból” megfojtották a sajtószabadságot.

Az asszony (minden átmenet nélkül. Ha nem is erről folyt mostan a beszéd, annál inkább erre gondoltak, mert ezt kerülgették): Már pedig abból semmi sem lesz. Mért legyen én ostobább, mint más uriaszony? Nem elég, hogy tavaly csaknem álló egy esztendő feláldoztam az életemből a fiad miatt; most megint raboskodjam? Ne legyen egy nyugodt éjszakám? Nem, nem hagyom a fiatalságomat. Én igenis, élni, élvezni, mulatni akarok.

Az ember: Anyuka te tréfálsz. (Nem nagy lelkesedéssel, inkább csak az álerköles képmutatásával): Kell-e nagyobb élvezet és öröm a gyermekknél... Gondold meg, mi esoda boldogság lesz, ha a kis fiuak lesz egy kis öcsöse vagy egy kis huga, akivel kacagva játszhatik...

Az asszony: Köszönöm szépen.

(A szakácsné behozza a sültet.)

Az ember: No végre!

A szakácsné (méltatlankodva): Nem fujhatom föl! (Leteszi a tálat és kimegy.)

(Kis szünet.)

Az ember: Én nem értem... Itthon mindenképpen ideges, talérsékeny és goromba. Most már a szakácsné is bátorságot vesz magának.

Birák és ügyészek a miniszteriumban.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, december 16.

A képviselőház atmoszférájában, a Justh-párti lapok obstrukciós fenyegetése dacára, ma még nem lehet észlelni a vihar előjeleit. Csendesen megy minden és a most szőnyegen levő szerb kereskedelmi szerződés dolgában szinte az egész Ház felfogása találkozik. Rosenberg Gyula előadó fejtegetéseit az ellenzék is folytonos helyesléssel és tetszéssel kísérte, agyanyira, hogy végre maga az előadó sokalta meg és ezt a kijelentést tette:

— Ne gondolják, hogy népszerűség hajhászat vezet. Egészen objektíve világitom meg a husrágóság kérdését a nélkül, hogy bizonyos irányzatokat ohajtanék szolgálni. Nem tehetek róla, hogy az ellenzék is zajos helyesléssel kíséri fejtegetéseimat, melynek különben nagyon örvendek.

Rosenberg szavait élénk derűtség kísérte. Mikor közvetlenül utána a Justh-párti Beck Lajos beszélni kezdett az egész munkapárt felkerekedett és kitódult a folyosóra. A tumultusban egymás mellé került a miniszterelnök és Tisza István gróf. Tisza nevetve szólta oda Khuennek.

— Ne siess úgy Károly! Nincsen nála tintatartó.

— De hiszen nem lehet azt tudni — mosolygott a miniszterelnök és karonfogta Tiszát. Beck Lajosnak bizony eszébe se jutott a tintatartó. Egészen megszelidülve jelentette ki, hogy a javaslatot elfogadja.

— Nem farkasok ezek már, hanem kezes bárányok — konstatálták elégtelen a munkapárton. Csak a bankjavaslatnál is úgy viselkedjenek. Nem lesz akkor semmi baj.

Hogy azonban ezek az óhajok be fogják-e teljesedni, az kérdés.

Mindenesetre azonban a kormánypárt nagy reményekkel néz a hétfői ülés elé, amikor a javaslatot Lukács be fogja terjeszteni. Általános az a vélekedés, hogy az ellenzéki képviselőknek ép úgy fáj a foguk egy kis karácsonyi pihenőre, mint a többieknek és az obstrukciók

Igazán, nem volna csoda, ha az ember minél kevesebb időt igyekeznék tölteni ebben a boldokházában.

Az asszony: Mit szóljak akkor én, a ki az egész életemet itthon töltöm? Ti, férfiak, mégis csak a dolog könnyebbik végét vállaljátok. Pénzt keresni, pénzért dolgozni, nem is lehet olyan rossz. De idehaza raboskodni, próbálnád csak meg egyszer! És most ráadásul ismét az a veszély fenyeget, hogy...

Az ember (nyersen): Elég. Nem vagyok kíváncsi.

Az asszony: Kínosorázod a munkámat, a fiatalágomat, a lelkemet, a testemet és végül eldökiben kijelented, hogy nem vagy kíváncsi. Hobó, nem úgy verik a cigányt! Igenis, ide kell hallgatnod. Ezt meg kell beszélnünk. Érted-e? Ez a kettőnk dolga.

Az ember: Mondd meg, egy kettő, hogy mit akarsz.

Az asszony: Nincs kedvem megint gyermekágyban feküdni. Félek.

Az ember: Ha felelsz, a te dolgozod. A ki férjhez megy, ne féljen. És különben is megfoghatatlan, mit akarhatsz én tőlem? Mi vagyok én? Orvos vagyok-e én, vagy kuruzsló? Én nem segíthetek rajtad.

kissé el fogják halasztani. Talán a véderő törvényjavaslatokig.

A mai ülésről tudósításunk a következő: Barzeviczy Albert elnök képviselőház mai ülését feltizenegykor nyitja meg. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után az elnök bemutatja Széchenyi Emil gróf megbízólevelét, a kit Esztergomban választottak meg. Több kérvény bemutatása után harmadszori olvasásban elfogadják az ásványolajokról és földgázokról és a káliumsokról szóló törvényjavaslatokat, valamint a helyi érdekű vasutak engedélyezéséről és a munkásbalesetbiztosítási viszonyosságról szóló törvényjavaslatokat. Az erre vonatkozó jegyzőkönyvet nyomban hitelesítik, hogy a törvényjavaslatok még ma átküldhetők legyenek a főrendiháznak.

Ezután a fehér vagy sárga foszforral való gyújtógyártás eltiltásáról szóló törvényjavaslat folytatolagos tárgyalása következik. Az általános vita már tegnap bezárult s így Hegedűs Kálmán előadó beszél a zárzó jogán. Örömet fejezi ki afelett, hogy az egész Ház pártkülönbség nélkül felismerte a javaslat szociálpolitikai fontosságát. Kéri a törvényjavaslat elfogadását. (Helyeslés.)

Abrahám Dezső, (Justh párt) aki határozati javaslatot nyújtott be, a zárzó jogán szól fel. A tegnapi nagy isgalomban a kereskedelemügyi miniszter talán félreértette határozati javaslatának célját, amelylyel az egyes iparokékek gyártásánál az egészségre ártalmas anyagok használatának eltiltását kéri, amelyek az egészségre ártalmatlanokkal, vagy kevésbé ártalmasokkal helyettesíthetők. Szólt abban a véleményben van, hogy a miniszter hozzájárul a határozati javaslatához.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter: Ábrahám képviselő ma azt mondja, hogy az ártalmas anyagok használatát rendeleti uton tiltsa meg. Ezt esetleg elfogadhatná, de mivel a határozati javaslat törvényjavaslat benyújtására kéri a minisztert, ismételtén arra kéri a Házat, hogy a határozati javaslatot ne fogadja el.

A Ház a törvényjavaslatot általánosságban elfogadja.

Gleisswein határozati javaslatát a Ház minden oldala elfogadja. A munkapárt tévedésből fogadta el azt s ezt Hieronymi miniszter

Az asszony: Mit tennél te az én helyemben? Mondd meg őszintén.

Az ember (epésen): Mindenek előtt nekem egészen más nézeteim vannak.

Az asszony: Hazudsz. Te sem szereted a gyermekárást.

Az ember: Hogyan merészeled a saját tulajdonságaidat rám ruházni?! És, ha tudni akarod mindenáron, én, a te helyedben, a te erkölcsiddel, megmaradnék mégis annyira tisztességesnek, hogy egyedül magammal számolnék és nem kényszeríteném az uramat, hogy büntársammá legyen.

Az asszony: Képmutatás! Én esztudni mernék rá, hogy te is akarsz. Hogy helyeseled. De, sajnos, kettőnk közül én vagyok az, a kit a dolog közvetlenül érint. Te persze mosnád a kezeidet szivesen: nem tudok semmiről, nem tehetek róla. Te erkölcsös vagy. Te a házasság feddhetetlen erkölcsi magaslátán fénylesz és képmutatón hirdeted, hogy nem akarsz megcsalni a társadalmat, a hazát. De közben megcsalod a feleségedet. Ohó, barátom, ez nagyon kényelmes. Hát annyi elégtételhez csak van jogom, hogy igenis az orrod alá dörgölöm alnokságodat és a füledbe ordítom, hogy mit fogok tenni. Te frázisokat hordasz föl, mulatsá-

kozsa a Ház tudomására. Az elnök azonban nem veheti tudomásul a tévedést.

Abrahám határozati javaslatát a Ház nem fogadja el.

Következett a törvényjavaslat részletes tárgyalása. A nyolcadik szakaszhoz

Hegedűs Lóránt szól. A tilalmazási időpontot egy félévvel szeretné kitolni. Az eltöltési törvényjavaslat tehát 1912. július hó 1-e helyett 1913. január 1-én lépne életbe.

Gieswein Sándor a prolongálás ellen van. A munkások érdekében minél előbb életbe kell léptetni a törvényjavaslatot.

Hieronymi Károly miniszter hozzájárul Hegedűs Lóránt javaslatához.

A ház a nyolcadik szakaszt Hegedűs Lóránt módosításával elfogadta.

Következett a bíróságok és ügyészségek tagjainak az igazságügyminiszteriumban való ideiglenes alkalmazhatóságáról szóló meghosszabbítási törvényjavaslat tárgyalása.

Várady Zsigmond előadó az igazságügyi bizottság nevében ajánlja a törvényjavaslatot elfogadásra.

Nagy Emil: Nem ért egyet az előadóval, hogy a perrendtartási javaslat megmutatta a felhatalmazás gyakorlati hasznát. Szó szerint sok bíró fogalmazóként került a miniszteriumba s nehezen haladt a ranglétrán előre, míg voltak és vannak esetek, hogy miniszteri fogalmazók bírákká lesznek kinevezve s a legmagasabb bíról poloig eljutnak. Ezt nem tartja összeegyeztethetőnek a törvény intencióival. Kéri az igazságügyminisztert, hogy ezt a viszály állapotot szüntesse meg. Míg a sajtó által ügött anarchia nem ér véget, addig nem lehet békés munka. A nemzeti munkapárttól munkát vár s ezt annál is inkább kívánja, mert a jelentésben felsoroltattak azok az üdvös intézkedések, melyek a közel jövőben a képviselőház tanácskozási fogják képezni. Eppen az Ügyvédi Kamara tegnapi ülése bizonyította a sajtóbírók felállításának szükségét. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Az általános vitát az elnök bezárja. A részletes tárgyalás megkezdése előtt.

Székely Ferenc igazságügyminiszter: Statisztikailag kimutatja, hogy mennyire szaporod-

dott a miniszterium munkája az utolsó két évtizedben. Az igazságügyminiszterium költségvetésébe nincs felvéve az ideiglenesen alkalmazott bírák fizetéstöbblete a fogalmazói, miniszteriális tisztviselők fizetésével szemben. Kifejti, hogy miért fontos az igazságügy szempontjából a bírák és ügyészeknek a miniszteriumban való alkalmazása. Az adminisztrációs tisztviselők használhatóságához szó sem fér. Igéri, hogy a Nagy Emil által megosztott bajokon segíteni fog. A törvényjavaslat elfogadását kéri, egyben pedig kijelenti, hogy a sajtótörvény munkában van, a részletekre nézve azonban még nem adhat felvilágosítást. (Helyeslés)

Várady Zsigmond előadó mindenben hozzájárul az igazságügyminiszter kijelentéséhez. A sajtótörvényre vonatkozólag kijelenti, hogy Magyarországon a sajtóviszályok a becsület terén való szabályozása óhajtott s kívánja, hogy a sajtójog reformja mielőbb elintézésre kerülne. A reform azonban különválasztandó a becsületgyűltől. Kívánatos tehát, hogy a becsület védelmére az egész vonalon súlyosabban, határozottabb törvényszigorok alkalmazassanak.

A Ház a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta.

Elnök tíz perc szünetet ad.

Szünet után a Szerbiával kötött kereskedelmi szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása következett.

Elnök jelenti, hogy a kereskedelemügyi miniszter szakértőül Leos Vilmos miniszteri tanácsost nevezte meg.

Rosenberg Gyula előadó beszédének elején hosszasan foglalkozik a folytonos huzdrágasággal. Ismerteti a szerb kereskedelmi szerződést és annak történeti okozatait. Szerbiával a negyedik kereskedelmi szerződést kötjük. Az előt 1881. kötötte Ausztria-Magyarország a szerb kormányval. 1906-ban, minthogy a szerződést nem lehetett megújítani, szakítás állott be Szerbiával szemben. A szakítás 1908-ban újból bekövetkezett s ez ma is tart. Ezt a szakítást kell most megszüntetni.

Beck Lajos a függetlenségi és 48-as párt nevében elfogadja a javaslatot, hangsúlyozza azonban, hogy ezt nem a kormány iránti bizalomból teszi, mivel a szerb szerződés is annak

a káros gazdasági politikának egyik láncszeme, a mely a magyar érdekektől áldozatokat követel az osztrák ipar számára. Hogy a javaslatot pártja nevében elfogadja, ennek egyedüli oka, hogy ezen szerződés életbeléptetése, habár igen csekély mértékben, de mégis hozzájárulhat a fennálló nagy drágaság csökkentéséhez.

Ezután a huzdrágaság bemutatására tér át és bőveges statisztikai adatokkal illusztrálván a huzdrágaság emelkedését és mértékét egy vidéken, mint a fővárosban: ennek okait vizsgálja. Ismerteti állattenyésztésünk állását, sertésállományunk jelentékeny csökkenését, a növendékmarha irracionalis pusztítását, a husfogyasztási adó elavult és helytelen beosztását, a főváros által a közönségre rótt terhek nagy mérvét, az export emelkedését.

Kimerítően foglalkozik mind e kérdésekkel és minden részletében megvilágítja a közvetítés kérdését.

Végeredményben oda konkludál, hogy az argentinai hus behozatala nagy berendezési költségek és a hus levestartalmának hiánya miatt alkalmatlan remedium, viszont a nyugati államok az élőhus-importról gazdasági szempontból teljesen lemondottak: ennél fogva, ha a mostani csekély szerb kontingens a drágaságon nem enyhítene, mi valószínű, akkor nem zárkozik el a leölt állatkontingens felemelése előtt sem, pótszerződés alakjában rövidebb időre. Pártja nevében határozati javaslatot nyújt be, amely utasítani kívánja a kormányt egyfelől az állattenyésztés megerősítésére, másfelől — ha szükségét látja — a huzdrágaság leküzdése végett radikálisabb lépések megtételére.

Beck Lajos beszéde után a vita folytatását holnapra halasztották.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi magántisztviselők egyesületének elnöksége ezúton is kéri a t. választmányi tagokat, hogy folyó hó 18-án, vasárnap délelőtt 11 órakor az egyesület saját helyiségében (Fehér Kereszt-szálló) megtartandó ülésén, tekintettel a fontos tárgysorozatra, teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

got és felbőszítő frázisokat. Megakadályozni azonban nem fogsz, mert nem is akarsz.

Az ember (ünnepélyes komolyságot fitogtat): Mindenki egymaga felel a saját cselekedeteiért. És hiába volna minden erőfeszítés, ényeg, nem bírnálak megakadályozni. E szonoru pereben nem tehetek mást, csak kérhetek, vedd fontolóra, mit akarsz ...

Az asszony: Folytasd. Most jön a háza társadalom.

Az ember (nyugodtan): Nem. Nem a háza társadalom. Én.

Az asszony (gunyos kacajjal): Te?

Az ember (kiáltva): Én! (Remegő felindulásban): Igenis, én. Nos, nem bánom, tegyük az álarcot. Vájkáljunk egymás szívében. add beszéljek hát. Am tegyük föl, hogy ma sem bánom, ha ... De az asszonynak, a leségnek, ha tart valamit az ura érzésire, eg kell őriznie az illúziókat. Ha ez a dolog tudomon kívül megy végbe: rossz anyagy, de okos asszony vagy és szerelmes nőgy. Hanem az ilyesminek durva kitálalása merészség, oly megrökönyítő izléstelenség, nthá szennyes ingben mutatkozni előttem. Egjegyzem, ezt is megtetted. Mert már semre sem becsülsz. Már nem szeretsz. (Az asszony közbe akar szólni.) Hallgass! Most én

beszélék. Hadd mondjak meg mindent, a szemedbe. Házasságunk első heteiben láttalak-e kőcovan? Nem. Most mindig. Megtörtél-e a pongyoládon csak egy parányi gyűrődést? Nem. Most csupa szakadár, csupa zsirfolt. Egy törülgető rongy.

Az asszony (elpirul): Vegyél másikat.

Az ember: Kifogás! Ott a pénz. Új kalapokat, azt tudsz venni. Új toaletteket, azt tudsz csináltatni. Mások számára, az utca, a vendégek, az ismerősök számára bezzeg kicsiped magad. Nekem nem. Előttem rongyokban, fésületlenül mutatkozol, hogy kiméld a jó ruhádat, melyeket mások elkábitására viselsz. Az igazi feleség mindennap újra és újra meghódítja az urát. Te pedig mindennap gondoskodik valamiről, ami kijószait, kedvetlenit. És megvalhatom, hogy az, amit ma szóba hoztál, irántam való közönyödnek, az én semmibe-semvételemnek a teteje. És ahogyan szóba hoztad, undorral tölt el, émelyítő csömörrel.

Az asszony: Gyula! (Sirógöresöt kap)

Az ember (kis szünet után, miközben a zokogó asszonyt nézte és megsajnálta, úgy vessei észre, hogy tulságosan kiméletlen volt: Ne sirj... Nem úgy akartam mondani, amit elmondanom kellett... A szavak helytelenek voltak ... De hát az ember, indulatában, nem

ura a szónak — Ne sirj... Ha jól megfontolod, amit mondtam, ma-ad is belátod, hogy a szerelem beszélt belőlem.

Az asszony (felzokog): A szerelem!

Az ember: Igen. Az átkozott és százszor szent szerelem. Mert, nem érzed-e, nem látod-e, hogy azt akarom, hogy szeress, hogy újra és újra meghódítani óhajts engem? Hogy ma is, holnap is, mindig is, mint kezdetben, a kedvet keresd és virágot tűzzél a hajadba, hogy még jobban imádjalak. Ezt, igazán, megérdemelném tőled, Etel, ha már a büntársad vagyok. Mert az vagyok, a büntársad; nem mostantól, de kezdettől fogva. Ilyesmi, hidd el, nem a gyermekek fordul, vagy legalább is, nem kizárólag azon. Ezer titkos szál és rejtett érdek szövődése teszük ezt. Nézd, kin-csem, ha elmegyek kártyázni, te is óhajtod, hogy nyerjek. És valljuk be, kártyán elnyerni a más szegény ember pénzét és általában szerencsejátékon kockáztatni a magunkét, becsatlenség. És ha te vendégeket látsz és páváskodo!; a valódinál sokszorosan nagyobb módot csillantatsz meg irigy szemök előtt, — ennek én is örülök, erre én sem sajnálom a pénzt, pedig ez szélhámosság. Meg sem beszéltük, mégis értjük és egymás keze alá játesszük a kártyát. Komédiázunk. Amitjük

Ujabb rejtelmes gyilkosság Berlinben.

(A rendőrség eredménytelen nyomozásai. —
Letartóztatások.)

Távíratilag tudósítva.

Arad, december 16.

A berlini rendőrség, mint ma onnan táv-
íratozzák, letartóztatott két embert, akiket azzal
gyanusít meg, hogy a lapunk utolsó számában
közölt rrettentő gyilkosságnak a tettesei. Azzal
vonták magukra a rendőrség gyanuját, hogy
míg rövid idővel ezelőtt teljesen lerongyolódva
tengették életüket, egyik koresmából a másikba
járva ételmaradékért, míg Hoffmanné asszony
meggyilkolása után, december tizedike körül tel-
jesen új ruhában jelentek meg és készpénzzel
fizettek.

Mindkettőjüket ma Ricksdorfbán tartóz-
tatták le, ahol az egyik lakást bérelt. Azt
mondják, hogy a ruhákat lopott pénzről vásá-
rolták, mert az egyikük, aki egy üzletben nyert
a minap alkalmazást, háromezer márkát sik-
kasztolt.

A személyleírás, amelyet a rendőrség azok-
tól a tanuktól kapott, akik a gyilkost látták a
tett színhelyéről szólni, a letartóztatottak egyi-
kére ráillik. Azonban alibit igyekeznek bizonyí-
tani s azt mondják, hogy a gyilkosság napján
egy nővel Kölnben voltak. Így az egész ügy
még roppant homályos. Az a kérdés, hogy a
gyilkosságot egy férfi, vagy egy asszony kö-
vette-e el, vagy pedig egy férfi egy asszonnal
együtt, úgy, hogy a nyomozás adataiból sokfé-
leképpen lehet következtetéseket vonni.

A tényállás megállapításánál nagy szere-
pet játszik az a hang, amelyet a portás és a
rendőr, továbbá az udvaron tartózkodók hallot-
tak a szobából és amelyet a meggyilkolt hang-
jának mondtak. Nincs megállapítva, vajjon
ez tényleg női hang volt-e. A rendőrség hang-
próbákat végeztet. Abban a szobában, ahol a
gyilkosságot elkövették, egy rendőrtisztviselő
ugyanazokat a szavakat csukott ajtó mellett
megismételte, amelyeket állítólag a kívül állók
a gyilkosság felfedezése alkalmával hallottak.
Elváltoztatott hangon beszélt és a hallgatózó
kijelentették, hogy a hangot női hangnak tart-
hatták.

A rémes gyilkosság eme kezdetleges stá-
diumában egy újabb véres bűn jutott a berlini

rendőrség tudomására, amelyet ma fedeztek fel
Lichtenberg külvárosban. *Huetstreuch* Fri-
gyes rokkant katona holttestét találták meg.
A hetvennégy éves aggastyánt a szomszédai
jómódu embernek ismerték, aki kis vagyona
kamataiból élt. Négy nap óta nem látták és
azt hitték, hogy Berlinen kívül lakó leányához
utazott. Tegnap és ma azonban penetráns hul-
laszag töltötte ki a szobából. Értesítették erről a
rendőrséget, amely kinyitotta az ajtót és az
aggastyánt holtan találta a földön. A rendőr-
orvos megállapította, hogy az invalidus már
tizedikén meghalt. Azt azonban nem tud a tel-
jes biztonsággal megmondani, hogy mi okozta
halálát. A lakásban kétezer márká készpénzt
és két aranyórát találtak.

Az aradi rendőrség a pornográfia ellen.

— Szeméremértő könyvek és fényképek
Aradon. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 16.

Több külföldi hatóság, mint azt megirtuk
mai számunkban, értesítette a budapesti főka-
pitányságot, hogy az utóbbi időben elárasztják
a külföldet Budapestről pornográfikus könyv-
vel és képpel. Megindították a nyomozást és
megállapították, hogy a pornográfikus könyve-
ket és képeket Váradi Ignác, született *Per-
lusa* Janka és fényképész fia. Váradi Adolf
terjeszti. Váradiék ellen többször folyt már
eljárás, meg is büntették őket. Most a rendőr-
ség fölfedezte, hogy a főraktárak Nagytétény-
ben van. Tegnap ott házkutatást tartottak és
sok ezer darab könyvet és képet foglaltak le.
Ugyanezok házkutatást tartottak budapesti la-
kásokon is, a Népszínház utca 18. szám alatt,
a hol szintén ezerszámra foglaltak le a leme-
seket. A rendőrség Váradi Ignác és Váradi
Adolf ellen megindította az eljárást.

Az aradi rendőrség is értékes adatokkal
szolgálhat majd az ország hirét megrontó por-
nográfikus szeméremértő terjesztő cég fizetése-
hez. De bizonyítani tudja majd azt is, hogy a:
osztrák sajtó, különösen a *Reichspost* hazu-
dott, mikor azt írta, hogy „pesti és magyar
fekete halál” az a szenny, az a szellemisé, mely
egész Európát előzöni, a mely sem nem művé-

szel, sem nem szépirodalom, hanem pornográfia.
Az aradi rendőrség ugyanis bizalmas értesítést
kapott, hogy a szennyiratokat gyártó *Wiener
Verlag* Aradra is kiterjesztette a csápjait.

Ezeknek a szennyiratoknak a főszéke Ke-
let-Európában ugyanis elsősorban Bécs, Bécs-
ben pedig a *Freund Fritz* igazgatása alatt mű-
ködő *Wiener Verlag*. Ennek az egész konti-
nensen ismert szinosztrák cégnek van egy
Schwabe nevezetű ügynöke, ki Budapestről öt
évre ki van ugyan tiltva, de maszkírozva és
álnéven évenként három-négyszer mégis be-
lopózik Magyarországra és rejtett lakásokból
szivárogtatja kisebb nagyobb ügynökei kezébe
a magyarnak elnevezett mérget. Ennek a
*Freund Fritz*nek több, Magyarországra csupán
e célból áttelepedett olyan ügynökei éneik itt, a
kik még csak nem is értenek magyarul. Ezek
a német és osztrák ügynökök ötven koronától
ezernyolcszáz koronáig terjedő arakat eszednek
elszédített klienseiktől és nem egy közülük, már
csak a közvetítésből is, gazdag emberre lett.
Ezek az úgynevezett *Privatdrucke*-k silányság
dolgában minden fogaimon túl állanak és ki-
sáráon osztrák, német és francia zugirók ter-
mékei. Annyira speciálisan idegen gyártmányok
ezek, hogy még magyarra való lefordításuk sem
bizonyult érdemesnek. Azt osztrák, német, fran-
cia és spanyol földön irt, nyomtatott és kiadott
lelki pestis ezért kerül oly bőségesen magyar
földre, hogy megint csak német, főleg osztrák
zugügynökök révén mint magyar piszok árasza
el a világot.

Az aradi rendőrségnek tudomása van arról,
hogy ezzel a pornografiát szóró cég aradi ke-
raskedőket is bevert klienturájába. Mikor azon-
ban az első küldemény megérkezett, a cég azon-
nal értesítette a rendőrséget és maga hívta fel
a figyelmét a bécsi piszok terjesztő vállalatra.

Az aradi rendőrség éber figyelemmel kísér-
i a szennyirodalom csampészeket és erélyesen ül-
dözi a pornográfikus könyveket és képeket.

Ami a fővárosi rendőrség által teleplezett
Váradi cég üzemeinek aradi részletét illeti, ar-
ról a következőket jelenthetjük:

A napokban egy *K. M.* nevű aradi keres-
kedőnek csomagot kézbesített a posta. A ke-
raskedő felhatalmazta a felsségét, hogy a leve-
leit, csomagjait felbonthassa és minthogy ő nem
volt otthon mikor a csomag érkezett, az ass-
zony átvette és ki is bontotta. Körülbelül öt-

az embereket. Fáradozva, tettett könnyed-
séggel, mert ez kell, mert így kell, ez a tör-
tetés utja-módja. Magunk közt tán előfordul-
nak egyenetlenségek; de másokkal szemben
egy követ fuvunk, egy huron pendülünk és
szerepünket vérfagyasztó ügyességgel játsz-
szuk el. Oh, ezek az igazi kötelek! És va-
lamint a meg nem született gyermek gyaláza-
tos titka erősebb kapocs a házastársak közt,
mint tiz élő gyermek, — ép úgy nem eskü,
nem gyöngédség teszük az igazi köteleket,
hanem az együttes képmutatás, a közös ko-
médiázás. Apróbb és nagyobb szélhámosok
korbácsolják tova, azonos uton, az egymáshoz
láncolt házastársakat; és az aranylakodalom nap-
ján övük a hódolat, a dicsőség, — a többi szél-
hámos részéről. Oh, be cudar az élet! Szeres-
sük egymást kicsikém. Mert hiszen a szülők
nem szeretik a gyermeket, a mieink sem min-
ket. A szülők önzők. Nem szeretnek irigy test-
véreink sem, képmutató barátaink sem. Nem
szeret az Isten sem. Senki, senki: hidd el,
hogy egyedül vagyunk, félelmesen egyedül.
Két egymáshoz bilincselte gályarab vagyunk:
szeressük egymást, ne bántssuk egymást . . .
Bocsáss meg és szeress!

Az asszony (az ura vállára dől, zokogva):

Ha szeretsz, miért így mondd? Elrémítesz.
Gyula, remegek. Nagy bűnököt juttatsz eszem-
be, melyeket szerelmes párok követnek el. A
kik lopnak, csalnak, váltót hamisítanak.

Az ember (keserű cinizmussal): Az a leg-
kevesebb. Ha szeretsz, még azt is megtenném
érted. Ha kellene, tudnék váltót hamisítani,
hogy gyémánt tőggőid legyenek.

Az asszony (pajkosan ráteszi a kezét
az ura szájára): Csitt! Így nem beszélhet egy
ur. De, ugy-e, nem utálsz. Te éretted, csak
te miattad fogom megtenni . . . Hogy szép ma-
radjak, fiatal maradjak! (az ura ölbe hajtja a
fejét.)

Az ember (cirógatja az asszonyt): Éde-
sem, kis babám . . . (Érzi, hogy nemesak ő,
de az asszony is tudja, hogy rettenetes dolog
ment végbe köztük.)

Az asszony: Szeretsz?

Az ember: Imádlak.

(A villamos csengő az előszobában meg-
szólal.)

Az asszony (felugrik. Igazgatja a haját):
Az orvos!

Az ember: Az orvos?

Az asszony: Én hívtam. Már délelőtt

kellott volna jönnie . . . Nem akartam, hogy
te . . . előbb meg akartam vizsgáltatni magam
. . . Várj. Tiz pare mulva visszajövök. (Ki-
megy.)

*

Az asszony (miután az orvos megvizsgálta,
visszajön. Kissé elfogult; de az arcán alig tit-
kolhatóan megkönnyebülés látszik.)

Az ember: Nos?

Az asszony: Tévedtem. Szó nincs róla.

Az ember: Mondtam ugy-e, hogy lehe-
tetlen. Nem kell minijárt a legrosszabbra gon-
dolni. Csacsi. (Fölteszi a kalapját, kezébe veszi
sétapálóját.)

Az asszony: Most szomorú vagyok. Sze-
rettem volna, ha . . . ha a kis fiunknak kis test-
vére lehetne . . . Bánom, amit mondtam. Meg
fog büntetni az Isten . . .

Az ember (indul): Pá. Megyek. Sok a
dolgom.

Az asszony (csodálkozva néz az urára):
Elmégy? És meg sem csókolss?

Az ember: Dehogyan nem. Éppen azt akar-
tam. (Megcsókolja az asszonyt és aztán el-
megy.)

Szenzációs ajándékok!

Minden egyes megrendelőnk, aki fényképfelvételeit nálunk eszközli, teljesen ingyen egy díszes Bieder-mayer-szerű naptárt kap ajándékba saját araképével.

Stojkovits és Békés

1645

fotoművészeti szalonja

Arad, Szabadság-tér 16. szám.

(Domány-palota.)

Wild Ferenc

—22051—1910. kh.

ujonnan átalátított és kényelme-
sen berendezett cukrászdája :: ::
Aradon, József főherceg ut 9. sz.
(a-lutheránus templommal szemben.)

Karácsonyi cukorkákban

és fadiszletekben óriási választék,
melyek már 1 krajcártól feljebb
kaphatók. Ugyiszintén mindennemű
torták, diós és mákospatkók fris-
sen olcsón kaphatók. — Ujévi grill-
liás malacok nagy választékban
kaphatók. Vidéki rendelmenyt pon-
tosan eszközölöm. Megyei és városi
telefon 403. sz. 4540

Hirdetmény.

Arad város rendőrkapitánysága
által közhírré tétetik, hogy a
földmivélsügyi m. kir. miniszte-
rium az országos selyemtenyész-
tési felügyelőség útján az 1911.
évi tenyésztésre ingyen ad sely-
mérpetét, illetve selyemhernyót
mindazoknak, kik selyemtenyész-
tással foglalkozni kívánnak.

Akik selyemtenyészéssel fog-
lalkozni szándékoznak, jelentkez-
zenek azon egyénnél, aki a köz-
ségben a selymérpete kikeltésével
meg van bízva, ki a tenyésztésre
vonatkozó utasítást tartalmazó
könyvecskét is ad.

Arad, 1910. évi november hó.

Sarlot,
őskapitány.

Párisi

4592

eredeti kalap-modellek

még csak rövid ideig a
párisi elutazásom előtt

mé'yen leszállított áron
adatnak el óriási nagy
választékban.

Trotteur, színházi és
hangverseny kalapok.

Maison Ritscher-nél

Salacz-utca 1. sz., II. em.

Javítások elfogadtatnak.

Valamint megrendelésre azonnal
szállítunk gyaszkalapokat is.

Használt

ó l o m

megvételre keresetik

Nyomdánkban tanulólányok felvétetnek.

Szőrmegallérok és boák

1.50-től a legfinomabbig minden
színben és formában. ::

Hoffmann Sándor Arad, Színház

December hó 31-ig rendkívül leszállított árban lehet a

karácsonyi és ujévi ajándék

vásárolni urak, hölgyek és gyermekek részére.

Mindenkinek saját érdeke, hogy ezen divatnagyrúházat felkeresse, ha-
lepő olcsó árban akar vásárolni.

Női és leányfelöltők és téli kabátok mé'

Rövid kivona! a raktáron levő árukból és ezenkívül számtalan alkalmas más cikk

Női ruhaszővetek,

bluzkelmék, bluz és
ruhaselymek, — sima
bársonyok, mintázott
bársonyok, plüssök stb.

Női fehérneműek,

női ingek, női cászet-
tek — alsók és nad-
rágok, — vászon és
damasztárúk stb. —

Csipkekendők,

csipke-echarpok chenil-
la-echarpok és kendők,
selymecharpok, se-
lyemkendők, csipkék,
szallagok, applikációk,
aranykelmék stb. —

Női

le

1 pár Bleriot-keszt
gyermekharisnyát
bárhol. Kérem a kirak

Olcso karácsonyi és ujvi ajándékok
bevásárlási forrása!

Csak azt érdekelheti,
aki önmagát szereti,

hogy olcsó arany, ezüst és doublé
ékszereket, valamint pontosan járó
zseb és fali órákat

Gáspár Jenő

órák és ékszerésznél Arad, Asztalos
Sándor-utca 10. sz. alatt, a Ring-
féle gyógyszerházzal szemben le-
het beszerezni.

Antik órák javítására különös gond
fordítatik. 4608

Alkalmi vételek
és eladások

Ékszerházyakban

arany és ezüstművekben, Arad legma-
gyobb óra és ékszerháza

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Roltzar János-utca, Minczka-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstművek gyémánt és bitt
ház tárgyak a legmagasabb árban meg-
vásárolhatók vagy más tárgyak átadására
TELEFON 435

Minden lótulajdonos

általánosan használatban
minden tekintetben bevált
H-sarkot

Téglagyári ingatlanok ön- kéntes árverése.

Ügyfeleim: Incze Lajos, Incze Lipót, Lukács Gyula és Kolliner
Miklós nagyvárad lakosok a nagyvárad 3745, 1177, 1247, 2808, 3466,
3483, 3755, 3270, 3469, 3743, 3590 betétekben felvett tehermentes,
jelenleg Incze Lajos és társa cég üzemében levő téglagyári ingatlanai-
kat, melyek $\frac{1}{8}$ - $\frac{1}{8}$ részben Incze Lajos és Incze Lipót $\frac{1}{8}$ - $\frac{1}{8}$ részben
Lukács Gyula és Kolliner Miklós tulajdonai, a vagyonszövetség meg-
szüntetése végett Miskolczy Barnabás nagyvárad kir. közjegyző irodá-
jában 1911. évi január hó 10 ik napján d. u. 3 órakor önkéntes árverésre
bocsátják.

Az árverés alá kerülő ingatlanok Nagyvárad városnak részben
bel, részben külterületén egy tagban a Körös folyó mellett, a várad-
velencei vasúti állomástól 3 pernyi távolságban fekszenek. Az ingatlano-
kon egy téglagyári telep van berendezve. A telepen körkemence,
kőművi, gazdasági épületek, kovács műhely, modern munkáslakások,
irodahelyiségek és üzemigazgatói lakás, téglá és cserépgyártáshoz szol-
gáló színek, istállók és egyéb használati épületek állanak. Az ingat-
lanok összes területe 47 katasztrális hold és 562 □-öl, amelyből a
téglagyár belső telepe 4 kat. hold és 827 □-öl. Termőszőlő terület 8
kat. hold. 933'5 □-öl, gyümölcsös terület 7 kat. hold és 157 □-öl.
Egyéb területek 27 kat. hold és 244'5 □-ölet tesznek ki. Ezen utóbbi
területek részben téglagyártásra alkalmasak, részben szakértői véle-
mény szerint kitűnő, tiszta, iszapmentes beton készítésére, általában épít-
kezésre kiválóan alkalmas quarc homokot és kavicsot tartalmaznak.
Az ingatlanokat keskeny 0.6 nyomtatu iparvasút (görpálya) szeli ke-
resz ül. A belső telepre a körkemencéhez rendes 1'435 m. nyomtatu
iparvágány van bevezetve, amely a várad-velencei vasútállomással
van összekötve és a városi vasut r. t. tulajdonát képezi. Ezen ipar-
vágány tetszés szerint meghosszabbítható és ekkor általa az ingatlan
minden részét meg lehet közelíteni.

Árverezni csak az összes ingatlanokra lehet; becsérték: 280 ezer
korona, leteendő bánatpénz 11.500 korona.

Az árverésre vonatkozó részletes feltételeket Miskolczy Barnabás
nagyvárad kir. közjegyző kívánatra bárkinek díjmentesen megküldi.
Nagyváradon, 1910 évi december 15.

4669.

Dr. Fehér Márton,
ügyvéd.

**Keresünk expedíciónk részére egy kisegítő
nő vagy férfi munkaerőt. Jelentkezni lehet
a kiadóhivatalban.**

Nagy választék csipkében és olcsó aranyszövetekben.

Ne törjük a fejünket, hogy hol és mit vegyünk karácsonyi és
ujvi ajándéknak, mert

Olcson csak a

Áruházban

(Sándor-utca 4) lehet vásárolni.

A következő kizárólag

TIÁRUK

áruk eladásra:

Férfi ing R. R. schiffon 99 krtól feljebb	
Téli ing	35
Gallér esak	7
Kézelt pánya	8-19
Harsanya 3 pár 50, 90 és 100	
Selyem gallérvédő	68
Klasszékoztyű pánya	59
Selyem sál	38
Kézimunka kongré	125
Csipke, méterje	1
Csipke szövet	25

Áruink olcsóságáról meggyőződni. Tisztelettel

GYULA FIAI

legnagyobb csipkeáruházának fiákja.

75 kr. Blous 1'25 krajcár

Hirdetmény.

Ertesítem Arad szab. kir. város-
közönségét, hogy 1911. január 1.
és 10-ike közötti időben általános
népszámlálás fog tartatni. A nép-
számlálás számláló biztosok által
házról-házra és lakásról-lakásra
menve történik, s a rendelkezésre
álló rövid idő alatt az csak úgy
lesz megbízhatóan teljesíthető, ha
a lakosság átérzi ennek a munká-
latnak nagy közgazdasági és kul-
turális horderejét s a megbízott
tisztviselőknak nehéz feladatuknak
teljesítésében segítségére lesz.

Különösen felhívom a lakossá-
got arra, hogy addig mig január 1.
és 10-ike közti időben egy-egy
lakásban a népszámláló biztos mun-
káját el nem végezte, az illető la-
kásokban mindig tartózkodjék ott-
hon olyan egyén, ki saját magára
és a lakáshoz tartozókra nézve a
szükséges adatokat a népszámlá-
óknak megadni tudja.

A legfontosabb adatok, melyre
a számláló biztosnak szüksége van:
a foglalkozás, a munkaadó neve,
születési év és hely, hány hold
földet bír saját tulajdonban és hány
holdat haszonbérben, a vallás, is-
kolázottság és viselt adóterhek.
Igen fontos tehát, hogy ezeket az
adatokat az otthonlévő készen
tartsa s különösen fontos, hogy
akár más községekben, akár Aradon
fizetett adókról 1910. évben előírt
adókönyvecské kéznél legyen.

A népszámlálás kiterjed mind-
azokra, akik december 31-én éjjel
Aradon tartózkodtak. Szükséges
tehát, hogy a népszámláló tudom-
ást szerezzon arról is, hogy a
számlálás időpontjában esetleg már
távollevő egyén volt december
31-én a lakásban, az ilyen egyén
adatait a családfő szintén köteles
bemondani, így tanácsos azt a tá-
vozótól megszerezni.

Nehogy a lakosság a számláló
biztossal szemben indokolatlan tar-
tózkodást tanúsítson, hangsúlyozni
kívánom, hogy a népszámlálás
útján összeírt adatok semmi más
célokra fel nem használhatók, sem
mással nem közölhetők s különö-
sen adóztatás céljaira alapul nem
vehetők, s aki ez ellen vét, az 1897.
évi XXXV. t. c. 15. §-a alapján
két hónapig terjedő elzárással és
600 K.-ig terjedő pénzbüntetéssel
lesz büntetve.

A népszámláló biztos a nép-
számlálás alatt hivatalos hatósági
közeg, megbántása vagy megaka-
dályoztatása esetén a hatósági
közéget megillető jogvédelemben
részesül. Figyelmeztetem végül a
közönséget, hogy aki a számláló-
lapra hamis adatot jegyez fel, aki
magát vagy hozzátartozóját, alkál-
mazottját a népszámlálás alól ki-
vonja, kihágást követ el és az
1897. évi XXXV. t. c. 18. §-a sze-
rint 100 K. ig terjedő pénzbünté-
téssel büntetve lesz.

Arad, 1910. december 1-én.

Varjassy Lajos.

polgármester.

TURUL CIPŐK

mind a legolcsó áraknak
a legjobb anyagból készülnek.
Elegáns fagon.

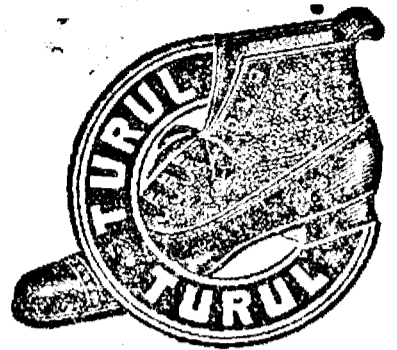
1153

120 saját fióktelep Magyarországon és a külföld legnagyobb városaiban. Képes árjegyzék portamentesen. A monarchia legnagyobb cipőgyára.

„TURUL” Cipőgyár Részv.-Társ., Temesvár.

Központi főraktár: Arad, Andrásy-ut, Minorita-épület.

Uj üzletvezető: ECKER PÉTER.

Legnagyobb választék mindenfajta cipőáruban, elismert különö minőségben.

Eredeti Goodyear Welt,
a jelenkor elismert legjobb minősége.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A Kinek

ismeretség híján

házastársa,
nevelőre,
fielvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
csellőre,
técára,

kulcsárra,
gazdaszóra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodászolgára,
pénzügyesre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

bérbévegni kíván

birtokot,
házat,
vadászterületet,

kocsit,
lovat,
háziállatot,
telket.

Aki

eladni kíván

otort,
rongort,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

születet,
mihelyt,
lakást, stb.
1487

Aki

em órákat vétel vagy bérbévegni órákól keresel:

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabbban ér csözt, ha az

ARAD! KOZLONY” kis hirdetési

rovatát használja.

A legalkalmasabb

karácsonyi ajándékok

megérkeztek: 2007

BAUER GYULA

Arad, Minorita-palota.

Valódi tajték és borostyán különlegességek a legnagyobb választékban kaphatók. — Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Alapított: 1869.

„pollo”

levelét még ma délelőtt vegye át a főpostán. 4659

Társ kerestetik

egy Aradon felállítandó kenyérgyár létesítéséhez nagyobb tőkével. Levélbeli ajánlatokat „Kenyér” jellege alatt e lap kiadóhivatala továbbítja. 4661

Csillogó karácsonyfa-díszek

képeskönyvek, meséskönyvek, imakönyvek, levélpapírok, festőkaseták óriási választékban kaphatók Ingusz. I. és Fia könyvkereskedésében Andrásy-tér 16. és Weitzer János-utca. 671

Eladó

Elutazás miatt egy vörös machagoni (imitatio) hálószoba, továbbá teljes konyhaberendezés keveset használt Megtekinthető d. e. 11 órától d. u. 9 óráig. Munkácsy utca 2. sz. I. em. 13. ajtó 4651

A cigaretták

használjon Progress szivarkahelyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 2.40. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrásy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Karácsonyra!

Legszébb karácsonyi díszek, kiváló ifjusági iratok, képeskönyvek, díszművek, emlékkönyvek, tartsójátékok dus választéka. Olcsó árak, alkalmi vételek Minden könyv- és zeneműkiadás raktáron. Divatos litografált, nyomtatott és dombornyomású névjegyek gyors elkészítése. Kerpel Izsó könyv- és papírkereskedése, Aradon. 4071

Szöszerszám

és nyereg, használt, de jókarban levő, megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 4628

Szép Karácsonyfa

kapható. Jánossy, Lahner György utca 8. szám. 4652

Tűbiztosításban

jártas üzletszerző nőtlen tisztviselőt fix fizetéssel alkalmazunk. Ajánlatokat „Fix” jellege alatt a kiadóhivatal továbbítja. 4630

Krausz Paulin

színházépületi kirakatában megtekinthetők a remekirodalom gyönygei teljesen ujjonon felárban. Imakönyvek. Fadszámukra festésre, égetésre fazzómunkára legujjabb festőmunkák remek kézzel színezett mesterművek reprodukciói mesés és képes könyvek. Karácsonydíszek 6 fillértől feljebb. Csodagyertyák stb. stb. 511

Teljesen megbízható

üzemképességgel bíró motorhajtású fa-fűrészelő gép, igen keveset használt teljesen felszerelve, 1750 koronáért szabad kézből eladó Sarlot F. Szél-utca 1 sz. 4600

Keresek

Neues Wiener Journal-t Subabonementre. Címeket a kiadóba kérek.

Akar Ön Pénzt

megtakarítani?

Akar Ön jó árut is olcsón venni?

ugy keresse fel

KORÁNYI

cipő-, kalap- és uri divatáruházát,

mert szép és jó árut csak ott vehet a legolcsóbban. — Saját érdekében győződjék meg! és vigyázzon a cégre!

Korányi Jenő Szabadság-tér 3.

(a volt Winternitz-féle helyiség.)

Leszállított árak.

Erős munkás cipő, kézi-munka frt. 2.60 feljebb.
Férfi Box Bergsteiger frt. 3.75 feljebb.
Amerikai cipő box vagy chewro frt. 6.50 feljebb.

Női fűzős cipő frt. 2.70 feljebb.
Box fűzős frt. 3.50 feljebb.
Fiu-, gyermek- és leány-cipők már 80 krajcártól és feljebb

Bali cipőkben óriási választék!

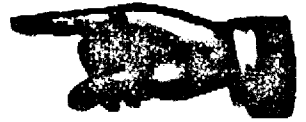
Férfi-, női-, gyermek-, leány- és flu cipők minden kivitelben és minden árban kaphatók!

Legujjabb divatu kalapok, nyakkendők és fehérneműekben állandóan nagy raktár.

5307

Tájékoztató

Arad legnagyobb

Karácsonyi tárlatáról.

FISCHER Nagyáruházában

3904

Szabadság-tér 12. szám. (A vaskapu épületében.)

Kétségszűdhatalan tény, hogy Fischer Simon Nagyáruházának karácsonyi tárlata az országban az első helyen áll. Nincs egy sem, mely csak távolról is megközelítené! Nagyság, fény, pompa és választék dolgában még a fővárosi tárlatok sem tesznek túl.

Fischer karácsonyi tárlatán a legexclusivabb körök is megtalálják magas igényeik kielégítését. Remek játékszerek vannak ott fölhalmozva, melyeket a műipar produkált és egy-egy ilyen darab nagy értéket képvisel. S bár így a nagyigényű közönségről gondoskodva lett, mégis nem lesz érdektelen ezzel szemben megtudni azt is, hogy mit tartalmaz, mit nyújt már a népszerű egy koronás osztály Fischer Simon Nagyáruházában. Sok bevezetés helyett álljon itt a következő rövid kivonat:

Egy koronás cikkek:

Karácsonyfa-csengő angyalokkal önműködő
Cengetyű kocsi
Bohócos állat
Báránka valódi gyapjuval
Tűzoltó kocsi
Csomagoló kocsi
Nagy nyul
Sörös kocsi
Homokos kocsi
Fényezett ló
Páros lovak
Fürdőkád babával
Nagy csacsi
Mozdony
Ugró kutyácska
Villanyos vasut
Festék doboz
Képes kockajáték
Vonat
Nagy faépítő-szekrény
Laterna-magica
Ólomkatonák
Tekejáték
Katonai felszerelés
Gyermek hegedű
Húzó harmonika

Legnagyobb fémtrombita
Gyermek dob
Nickel trombita
Gyermek zongora
Szajmuzsika nickelből
Celuloid-kürt domborművel
Karikalövő pisztoly
Baba ágy
Gyermek puska
Gyermek kard
Huszár csákó
Óthangu trombita
Öltözött babák
Gummi babák
Bádóg játék csoport
Valódi francia bábé
Törhetetlen katonák dobozban
Mosdó készlet
Teljes konyha berendezés
Tabló leánykának
Fröbel kézimunka-játék
Porcellán szervíz
Baba konyha
Baba butorok
Diszes tüzhely
Hinta fiucska
Nagy számoló gép

Harang és kalapács
Sakkfigurák
Sakkjáték
Lottójáték
Lóverseny játék
Dominó játék kőből
Önműködő gőzös
Képes könyv
Seprő készlet
Uzsonna szelence
Lombfűrészt készlet
Zenélő doboz
Finom gyermek esőrgő
Öntöző kanna
Gőzhajó
Automobil
Nagy ágyuk
Kerékpáros
Bőrostorok
Kávédaráló
Játék kut
Bárfai alakok
Mérleg
Baba diván
Vizben uszó állatok
Mángorló gép
Fa kredenc

Ékszerartó csiszolt üveg-
ből
Levelező-lap album
Diszes tükrök
Elegáns tentatartók
Bársony emlékkönyv
Csont tolltartó
Kézimunkakosár
Faldiszek
Tűtartó gyümölcs formába
Fa és fémkeretek
Bőr kézi táskák
Legfinomabb bőr erszények
Levélpapír dobozban
Email tálcák
Email gyufatartó szivarvá-
góval
Nickel gyertyatartó gyufa-
tartóval
Majolika gyertyatartó bronceal
Színes és fehér kancsó
Üveg és nickel cukortartó
Porcukortartó nickel fogóval
Diszes vajtartó
Legyező
s ezer meg ezer itt külön
fől nem sorolható tárgyak.